

A Swedish strategic innovation program jointly funded by the Swedish Energy Agency, Vinnova and Formas.

Klimatkontrakt 2030

Mellan Linköpings kommun och myndigheterna Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket, Trafikverket samt Viable Cities.

Version 2022

Innehållsförteckning

Syftet med Klimatkontrakt 2030	4
Parter	4
Kommunens åtaganden	4
Kommunens klimatmål	4
Strategi	4
Organisation och ledning	4
Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare	5
Klimatinvesteringsplan	5
Digitalt stöd för genomförandet	5
Innovationsnav för klimatneutrala kommuner	5
Klimatanpassning	5
Klimatsmart mobilitet	5
Rapportering och uppföljning	5
Viable Cities åtaganden	6
Bättre regler	6
Innovationer	6
Samordnad finansiering	6
Samspel med EUs mission klimatneutrala städer	6
Myndigheternas åtaganden	6
Samordning kring lärdomar och regelverk	7
Forskning, innovationer och utveckling	7
Samordnad finansiering	7
Arbete med Europeiska investeringsprogrammet för forskning och innovation	7
Strategiska utvecklingsprojekt 2023	7
Systemdemonstratorer	7
XXX	8

Gemensamt arbete kring uppföljning, utvärdering och uppdatering	8
Viktigaste uppdateringar för kommunen	8
Mest angelägna erfarenheter att dela för kommunen	8
Viktigaste uppdateringar för Viable Cities	8
Viktigaste uppdateringar för myndigheterna	8
Kontraktet	9
Bilaga 1 – länkar till dokument	11

Syftet med Klimatkontrakt 2030

Syftet med detta Klimatkontrakt är att öka tempot i klimatomställningen i städer inom ramen för *Agenda 2030 och samtidigt bidra till återhämtningen i svensk ekonomi i kölvattnet av corona-pandemin*. Klimatkontraktet uttalar parternas avsikt att höja ambitionen inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning. Klimatkontraktet ger även Sverige och svenska städer goda förutsättningar att vara internationella föregångare i städers klimatomställning. Detta ska uppnås genom ömsesidiga och långsiktiga åtaganden om insatser från de undertecknande statliga myndigheternas, innovationsprogrammet Viable Cities och kommunens sida enligt följande.

Parter

Parter i Klimatkontrakt 2030 är:

- Linköpings kommun.
- Myndigheterna: Statens Energimyndighet (Energimyndigheten), Verket för innovations-system (Vinnova), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Tillväxtverket och Trafikverket.
- Strategiska innovationsprogrammet Viable Cities.

Kommunens åtaganden

Kommunens klimatmål

Linköpings kommun satte redan år 2012 det ambitiösa klimatmålet att bli koldioxidneutralt 2025. I nyantagna Klimat- och energiprogrammet (2022-2030) är detta kvar som ett etappmål och det långsiktiga klimatmålet är att **Linköpings kommun ska bidra till att kommungeografen ska uppnå netto-noll växthusgasutsläpp senast 2045**. Målet uttrycker därmed Linköpings ambition att ta ännu större ansvar och växla upp det lokala klimatarbetet. Genom att delta i Viable cities Klimatneutrala städer 2030 ska Linköping tillsammans med 22 andra städer dessutom agera föregångare för att skapa klimatneutrala städer med ett gott liv inom planetens gränser till 2030.

Det långsiktiga målet ska uppnås genom att minska växthusgasutsläppen med minst 85 procent jämfört med 1990 års nivåer samt genom så kallade kompletterande åtgärder motsvarande upp till 15 procent av 1990 års utsläppsnivåer. Två etappmål fungerar som kontrollstationer på vägen mot det långsiktiga målet om netto-noll växthusgasutsläpp 2045. Förutom koldioxidneutralt år 2025 ska Linköping år 2030 ha minskat de totala växthusgasutsläppen med 70 procent jämfört med 1990 års nivåer.

För att möjliggöra en uppväxling av klimatarbetet som omfattar samtliga växthusgaser kraftsamlar Linköping inom följande insatsområden:

- Energi- och klimateffektiva bostäder, lokaler och verksamheter.
- Klimateffektiv bygg och anläggning.
- Hållbar mobilitet och resurseffektiva transporter.
- Proaktivt arbete för negativa utsläpp.
- Produktion och distribution av förnybar och robust el, värme och kyla.

Arbetet bedrivs såväl internt som i samverkan med olika aktörer. För att lyckas utvecklar Linköping, med kunskapsstöd från Viable cities, ett missionsorienterat arbetssätt med klimatmålen i sikte.

Klimat- och energiprogrammet innehåller även ett antal principiella ställningstaganden exempelvis att kommunkoncernen ska verka för en omställning till cirkulär ekonomi och delningsekonomi vilket omfattar Linköpings kommun, såväl som organisation som geografisk plats. Linköping ska även – såväl inom den egna verksamheten som utanför kommunorganisationen – bidra till reducerade konsumtionsbaserade utsläpp.

Strategi

Linköping befinner sig i ett spännande utvecklingsskede där många positiva faktorer bidrar till växtkraft och framtidstro. Många stora stadsutvecklingsprojekt pågår och nya samhälls- och affärsmodeller är under utveckling. Allt för att skapa en så resurssmart och livsvänlig stad som möjligt. Den kommunala rådigheten över de aktiviteter och investeringar som behöver göras för att Linköpings klimatmål ska uppnås är en viktig, men begränsad del. Engagemang och delaktighet från näringsliv, civilsamhälle och invånare är dock avgörande för att klimatmålen som helhet ska uppnås.

Kommunkoncernen ska fungera som det goda exemplet genom att visa vägen och inspirera. Det finns även ett uppdrag att kommunen utifrån sin rådighet ska använda alla tillgängliga verktyg för att främja och ge förutsättningar för invånare och näringsliv att göra klimatmedvetna val. Även regionala förutsättningar samt nationella och internationella styrmedel har en betydande roll för klimatomställningstakten.

Linköpings kommun mobiliserar under 2022 grupper inom det lokala näringslivet, civilsamhället och invånarna i processen att ta fram *Klimat- och energiprogrammets handlingsplan* med aktiviteter som ska leda till att klimatmålen nås. Det handlar dels om att förankra och ge förståelse för klimatmålen och den omställning som måste ske. Det handlar även om att fånga upp idéer och identifiera vem som bör göra vad för att säkerställa att nödvändiga aktiviteter genomförs och att de verkligen bidrar till önskade resultat. I processen jobbar vi in tydliga dimensioner kring digitalisering, systeminnovation och klimatinvesteringsbehov. Vid val och formulering av aktiviteter integreras tydliga rättviseperspektiv, bland annat avseende barn, jämställdhet och jämlikhet. Hänsyn tas även till de olika förutsättningarna som finns för klimatomställningen, exempelvis mellan stad och landsbygd. Rätt utfört ska Linköpings klimatomställning leda till en positiv inverkan på linköpingsbornas livskvalitet och ett gott näringslivsklimat.

Organisation och ledning

Såväl målet om koldioxidneutralt Linköping 2025 som det långsiktiga målet om netto-noll 2045 har antagits i bred politisk enighet i kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har ansvar för samordning och utveckling av det strategiska klimatomställningsarbetet och för uppföljning av målen inom Linköpings kommun.. Samtliga kommunala bolag, nämnder och förvaltningar har ansvar för att integrera klimatfrågorna i beslut, processer och verksamhetsplanering.

Delar av kommunens verksamhet drivs i aktiebolagsform och dessa ska, liksom kommunens övriga verksamhet, arbeta för Linköpings kommuns värdegrund, politiska program och mål. De gemensamma och särskilda ägardirektiven för respektive dotterbolag är tillsammans med övriga styrdokument ett starkt verktyg för styrningen av dessa, inte minst relaterat till missionen om ett koldioxidneutralt Linköping och de mer långsiktiga klimatmålen.

För övergripande strategiskt samordningsarbete finns hållbarhetsenheten på kommunledningsförvaltningen. På miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen finns en klimatenhet vilka arbetar med operativt och projektdrivet genomförande av det strategiska klimatomställningsarbetet främst inom energieffektivisering och hållbar mobilitet.

Inom kommunen och kommunkoncernen finns omställningsfunktioner och grupperingar på tjänstepersonnivå med mandat, samverkans- och påverkansmöjlighet kopplat till Linköpings klimatomställningsarbete, exempelvis:

- Forum för social hållbarhet respektive Forum för ekologisk hållbarhet inom kommunen, där förvaltningsrepresentanter med mandat från sina ledningsgrupper sammankallas av hållbarhetsenheten. Emellanåt med deltagande från kommunägda bolag.
- Hållbarhetsforum för hållbarhetschefer respektive hållbarhetsansvariga inom kommunen och kommunägda bolag.
- Upphandlingsenheten och upphandlingsnätverket inom kommunen/koncernen vilket stöds av hållbarhetsenheten avseende miljö-/klimat- respektive sociala krav.
- Linköpingsgruppen- ett koncernövergripande finansiellt samverkansforum för utveckling av instrument som ger möjlighet att styra kapital till klimat- och miljövänliga investeringar exempelvis gröna obligationer.

Inom kommunen har en klimatgrupp initierats under året för att bättre länka processer såsom framtagande av Klimat- och energiprogrammets handlingsplan, Linköpingsinitiativet och åtagandena inom Viable cities.

Linköpings kommun är en av få kommuner i Sverige som inrättat ett klimatråd (2019-2022) bestående av ledamöterna i kommunstyrelsens strategiska utskott samt fyra externa ledamöter från Linköpings universitet, SMHI och VTI. Rådet har behandlat strategiska frågor inom miljö- och klimatområdet och de externa ledamöterna ska bistå med expertkompetens, omvärldsbevakning och rådgivning kopplat till kommunens arbete och mål inom klimatområdet. Klimatrådet har även varit

en remissinstans i utvecklingen av Linköpings klimat- och energiprogram och kommande handlingsplan. Från och med 2023 kommer tematiska kommunstyrelsesammanträden hållas med möjlighet till fördjupade dialoger inom ekologisk hållbarhet.

Under året har Linköpings kommun kunnat växla upp klimatomställningsarbetet genom Viable cities, Klimatneutrala städer 2030 och det stöd och utbyte som det medfört. Lokala projektparter är Linköpings universitet, RISE, Linköpings Science Park, Sankt kors fastigheter AB och Campushallen/LSIF. Parterna har gemensamt skapat ett omställningsteam vilket bland annat har som uppdrag att underlätta och accelerera omställningen och skapa en bred delaktighet och engagemang kring Linköpings klimatomställningsarbete med fokus på medborgare, civilsamhälle, näringsliv och akademi.

Linköpings kommun avser att:

- Utifrån befintliga forum vidareutveckla strukturen och processerna för omställningsfunktioner internt inom kommunen samt mellan kommun och medborgare, civilsamhälle och näringsliv. Detta för att systematiskt implementera lärdomar och arbetssätt som främjar ökad systeminnovation för en accelererad klimatomställning. Det innebär till exempel att utveckla en klimatinvesteringsplan med utgångspunkt från kommunens klimathandlingsplan och budgetprocess. Det innebär även att ytterligare få in klimatomställnings- och anpassningsfrågor i den fysiska planeringsprocessen.

Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare

Linköping är en plats där idéer blir verklighet och där samverkan och samskapande anses vara nyckeln till en lyckad klimatomställning. Regionen och Linköping ligger långt framme med många innovations- och utvecklingsmiljöer och väletablerade stödsystem som fångar invånarnas idéer och gör dem till verklighet i form av nya företag, verksamheter, arbetssätt och projekt. Företag samarbetar med andra företag och akademi, näringsliv, civilsamhälle och politik samverkar för stadens och allas bästa.

Samverkan med näringsliv och akademi

Många världsledande innovationer har utvecklats i Linköping och här finns en lång tradition som platsen där affärer och kunskap går hand i hand. En väletablerad och framgångsrik samverkan finns mellan kommunen, regionen, Linköpings universitet och näringslivet. Det är en stor fördel när Linköping samlar och växlar upp klimatomställningstakten.

Idéer och möjligheter föds, växer och utvecklas där människor möts. Flera olika företagsmiljöer, kunskapskluster och samverkansarenor med tydlig koppling till klimat- och energiomställning, främjar innovationskraften och bidrar till framtida tillväxt och lyskraft i Östergötland och Linköping, exempelvis:

- De många kunskapsintensiva teknikföretag som är målgrupper för Linköping Science Park och inkubatorn Lead

- Linköpingsinitiativet - ett klimatnätverk där 19 av de största lokala energiförbrukande företagen och organisationerna, privata och offentliga, samverkar för att nå Linköpings koldioxidneutralitetsmål.
- Vreta Kluster- ett kompetens- och utvecklingscentrum för gröna näringar.
- Cleantech Östergötland- en arena för att lösa samhällets miljöutmaningar med hjälp av kunskap och miljöteknik.
- ÖBKN- Östergötland bygger klimatneutralt- vilka samlar ett 40-tal aktörer i bygg- och fastighetsbranschen i Östergötland med syfte att påskynda omställningen i branschen.
- CEGIS- Cirkulär ekonomi genom industriell samverkan, ett samverkansprojekt som främjar en ökad resurseffektivitet och samtidigt genererar affärsmässiga vinster för det lokala näringslivet.
- Logistikia- Östergötlands logistikkluster- för omställningen till klimatsmarta transporter i samverkan mellan näringslivet och det offentliga.
- Biogas Solutions Research Center- ett nationellt kompetenscentrum för forskning om och utveckling av biogaslösningar.

När det går bra för Linköpings företag, går det också bra för kommunen. *Linköpings näringslivsprogram* är ett strategiskt verktyg som sätter riktning framåt och lyfter fram de fokusområden med behov och möjlighet att utvecklas. Ett sådant område är *Hållbarhet och resurseffektivitet*.

Linköpings kommuns strategiska näringslivsråd är en arena för samtal mellan kommunens politiska ledning, de förvaltningar som har störst inverkan på näringslivsklimatet och representanter för Linköpings näringsliv.

Linköpings kommun och Linköpings universitet har sedan många år tillbaka ett omfattande samverkansarbete och kunskapsutbyte. Med ett förnyat *samverkansavtal* tecknat 2021 avser parterna att stärka och utveckla sina goda och långsiktiga relationer samt förtydliga organisationen och formerna för samverkan och det ska därutöver främja tillkomsten av nya samarbetsprojekt inom följande utvalda områden: Hållbar stadsutveckling, Hållbar tillväxt och Hållbar välfärd.

Linköpings universitet har anslutit sig till Klimatramverk för svenska lärosäten med fokus på utsläpp från lärosätenas egna aktiviteter och till viss del tas även den indirekta klimatpåverkan upp. LiU är även en av nio lärosäten som fått medel för att ta fram en öppen nätbaserad utbildning (MOOC) som ska stödja samhällets klimatomställning och omställningen till en cirkulär ekonomi. Detta som en del av regeringens satsning Klimatkompetenslyftet.

Samverkan med civilsamhälle och medborgare

Att fler gör klimatsmarta val i sin vardag är centralt för en hållbar utveckling. Klimatomställningen kan kännas jobbig och det kan vara svårt att förstå vad som behöver göras. Omställningen behöver därför designas på ett inkluderande sätt som ger kunskap och möjlighet att agera. Klimatomställningen är en möjlighet som kan bidra till att skapa livskvalitet och en resurseffektiv utveckling för alla som bor och verkar i Linköping idag och framtida generationer. Dialoger och möten med medborgare och civilsamhället har utökats, dels som en del av framtagandet av Klimathandlingsplan men även i utforskande syfte utifrån Viable cities uppmaning att skapa en omställningsarena- en plattform och ramverk för lokala intressenter att kunna samverka inom.

Genom föreningslivet kan invånarna ta initiativ till och genomföra gemensamma projekt som bidrar till fördjupad demokrati samt sociala, ekologiska och ekonomiska framsteg. Ett samhälle där människors ideella och idéburna engagemang tas tillvara är grunden för en stark demokrati och en förutsättning för klimatomställning. Kommunen har en hög ambition om att på olika sätt främja civilsamhällets arbete och har en viktig roll för klimatomställningen, som såväl samarbetspart som finansier. Sedan 2012 finns en *Överenskommelse om samverkan mellan civilsamhället och kommunen* som syftar till att stärka samverkan mellan kommunen och den idéburna sektorns organisationer för demokratisk förankring och vitalisering. Detta genom att underlätta lokal utveckling i stadsdelar och kommundelar, stärka organisationernas självständighet och möjlighet att ge röst åt och bilda opinion för sina intressen och att utveckla möjligheterna för den idéburna sektorns organisationer att utgöra viktiga aktörer inom välfärdsutvecklingen.

Ett miljö- och naturvårdsstipendium delas årligen ut av kommunfullmäktige i Linköping till enskild person, ideell förening, företag eller organisation, som utfört föredömliga insatser för miljön och naturen i Linköping.

Vid framtagandet av klimat- och energiprogrammet och dess handlingsplan har ett större antal dialoger med olika teman genomförts tillsammans med invånare och civilsamhälle, till exempel med arbetspendlare inom Linköpings Gröna resplan-områden, med gymnasieelever samt med lokala föreningslivet. En digital och öppen enkät riktad till Linköpingsbor användes initialt för att bjuda in till fördjupade fokusgruppssamtal. För att nå föreningsliv och boende på landsbygden genomfördes en digital dialog under pandemin för att särskilt omhänderta landsbygdsperspektiv kopplat till energi- och klimatfrågor.

Linköpings kommun avser att:

- Utforska formerna för att etablera en lokal omställningsarena -en plattform och ramverk för lokala aktörer med syfte att samarbeta och utveckla gemensamma missioner och aktiviteter med Linköpings klimatmål i sikte. Det handlar om att tillsammans formulera lösningar på klimatutmaningarna och stärka kraften i de insatser som görs, av såväl medborgare, civilsamhälle, näringsliv, akademi som kommunorganisation. Omställningsarenan är något omställningsteamet inom satsningen Klimatneutrala Linköping har uppdrag att bedriva processen för genom Viable cities.
- Bygga upp kommunens kompetens kring testbäddar och skapa miljöer eller öppna upp sin verksamhet för utveckling och test av innovationer. Riktiga behovsägare och snabba interaktioner med medborgarna är något som både akademi och näringslivet efterlyser.
- Erbjud *Testbäddscheckar* vars syfte är att stimulera små och medelstora företag som är verksamma inom klimat och energi att testa sina produkter och tjänster i första hand i Vallastaden och Ebbepark. Pilottesterna ska ingå i och redovisas som en del i projektet Klimatneutrala Linköping 2030.

Klimatinvesteringsplan

Linköping är en starkt växande kommun och bolagen inom koncernen kommer att fortsätta investera i snabb takt. Fokus är *Hållbara investeringar för framtiden*.

Under 2017 bildade Linköpings kommun, Linköpings Stadshus, Tekniska verken i Linköping, Stångåstaden och Lejonfastigheter den s.k. "Linköpingsgruppen" för att öka samverkan och skapa nya finansiella lösningar. Linköpingsgruppen har tagit fram ett gemensamt MTN-program (Medium Term Note) där bolagen lånar under gemensamma villkor fast i eget namn med kommunal borgen som säkerhet. Genom att skapa ett gemensamt *Ramverk för gröna obligationer* kan bolagen låna under det gemensamma programmet men med grön inriktning på sina investeringar.

För att uppnå Linköpings klimatmål behövs kunskap och ökad förståelse kring investeringsbehovet och de samhällsekonomiska värde och vinster klimatomställningen kan ge, exempelvis för hälsa, privatekonomi och offentlig ekonomi.

Att göra kostnads- och effektbedömningar av klimatåtgärder möjliggör för alla aktörer att prioritera de åtgärder som ger störst klimateffekt för den ekonomiska investeringen samt värdera samhälls- och affärsnyttor. Klimatnätverket Linköpingsinitiativet, de mest energiintensiva privata, offentliga och regionala bolagen, har identifierats som nyckelaktörer och kommer göras delaktiga i det arbetet.

Linköpings kommun avser att:

- Börja arbeta i en iterativ lärandeprocess kring klimatinvesteringsplaner inom kommunkoncernen och tillsammans med Linköpingsinitiativet (näringslivet) koppla arbetet till Linköpings klimatmål och kommande handlingsplan.

Digitalt stöd för genomförandet

Ett av Linköpings kommuns strategiska utvecklingsområden är att tillvarata digitaliseringens möjligheter. Kombinationen av digital transformation och ny teknik, hur verksamhet utförs och vilja till omställning skapar möjligheter att lösa klimatutmaningarna på helt nya sätt.

Linköpings kommuns arbete för att öka den digitala mognaden utgår från det politiskt antagna styrdokumentet *Program för digital transformation*. Det pågår ett systematiskt arbete med att kompetensutveckla och bygga en omställningsorienterad kultur liksom att mäta, följa upp och utvärdera arbetet internt inom kommunkoncernen inom ramen för digital transformation.

Linköpings kommun har regionalt och nationellt en framåtlutad position, bland annat genom att leda eller delta i nationella projekt såsom DigInfra, City as a Platform och digital översiktsplan. Linköpings kommun har en fortsatt ambition att vara framstående i att ta till vara den digitala transformationens möjligheter. Som ett exempel på detta avser miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen implementera en ny verksamhetsplattform som på sikt säkrar en digital samhällsbyggnadsprocess.

Linköping ser digital transformation som ett centralt verktyg för att nå kommunens uppsatta klimatmål och ambitioner, men också för att skapa nytta för allmänhet, näringsliv och aktörer som behöver engageras och bli än mer delaktiga. En förutsättning för denna digitala transformation och utveckling av digitala tjänster är en standardiserad och kvalitetssäker datahantering, där kommunens olika verksamheter har förmågan att samla in data och dela data med varandra på ett kontrollerat sätt. Kopplat till klimatomställningen, som är väldigt komplex, är det även viktigt att på ett

användarvänligt sätt kunna samla och visualisera klimatdata. Detta som verktyg för samsyn och förståelse kring vad som behöver göras för att målen ska uppnås.

Linköpings kommun avser att:

- Utveckla förmågor och förutsättningar för att öka insamling och tillgängliggörande av klimat- och energirelaterade data (såväl statiska som strömmande data); och dela denna som öppen eller delad data. Detta förutsätter ett långsiktigt systematiskt arbete inom kommunkoncernen för utveckling av såväl den hårda som den mjuka digitala infrastrukturen från ett tekniskt, affärsmässigt och organisatoriskt perspektiv. Målsättningen är att skapa interoperabilitet mellan system och verksamheter. Vägledande principer i denna utveckling är användning av etablerade standarder och ramverk för att säkra modularitet och utbytbarhet och reducera leverantörsinlåsningar.
- Ta kontroll över sin data och datadrivna lösningar genom att systematiskt värdera behov och eftersträva ägande- eller nyttjanderätt av data i framtida upphandlingar.
- Visualisera klimatdata som ett verktyg för att få bättre engagemang, delaktighet och samsyn kring nuläge och målbild relaterat till Linköpings klimatmål.
- Utvärdera marknaden vad gäller tillgång till digitala verktyg som kan ge stöd att förstå effekt och värdera aktiviteter för klimatomställning. Detta i syfte att kunna använda sådana värderingar som evidensbaserat beslutsunderlag.
- Stärka relationen och uppdragen mellan de som arbetar med klimat och hållbarhet och de som arbetar med digitalisering och innovation inom kommunkoncernen.

Innovationsnav för klimatneutrala kommuner

I Linköping finns en känsla av att alla idéer går att förverkliga om man sträcker ut handen och vågar tänka i nya banor. Här finns en lång tradition av innovation och starka nätverk mellan universitet, offentlig sektor, näringsliv och samhället i övrigt. Regionen är dynamisk och det finns många starka innovationsmiljöer och en rad inkubatorer som bidrar till att forskningsresultat skapar tillväxt och nya företag. Linköping och hela regionen är duktiga på att samverka.

Det kommunägda bolaget Linköping Science Park har sedan starten 1984 vuxit sig till en innovationshotspot i världsklass. Hållbarhet är allt viktigare förutsättningar när bolag med stor tillväxtpotential utvecklas och Linköping Science Park erbjuder utvecklingsprogram, nätverk och mötesplatser för innovationer, forskning, företag och talanger.

I Linköping finns plats för både innovationsutveckling och nytänkande entreprenörer som vill ta en position i omställningsarbetet. För att underlätta nystartade företags väg mot tillväxt och lönsamhet finns företagsinkubatorn LEAD som erbjuder entreprenörer med innovativa och skalbara idéer en effektiv process för att snabbt och säkert utveckla idéerna till starka och expansiva företag. Det finns många nischade arenor för innovation exempelvis; Cleantech Östergötland, East Sweden Game, Innovative Materials Arena - IMA, Aerospace Cluster Sweden, IoT World, Visual Sweden och Vreta Kluster.

Linköping är navet i en starkt växande region. Fem styrkeområden med potential för tillväxt är identifierade i regionens strategi för smart specialisering; Smarta, säkra och robusta uppkopplade produkter och system, Effektiv logistik, Visualisering och simulering, Miljönytta som affär och Avancerade material. Inom varje styrkeområde finns här framgångsrik forskning och framstående företag och nu utvecklas färdplaner som ska innehålla mål, avgränsningar och prioriteringar för arbetet framåt.

East Sweden Business Region är ett samarbete mellan alla offentliga, regionala aktörer som arbetar med tillväxt på något sätt; det vill säga Region Östergötland, kommunerna och företagsfrämjande organisationer. Inom East Sweden Business Region finns även en mindre grupp – Innovationskraftsgruppen där innovationsmiljöerna, inkubatorn, ALMI, och därtill alla regionala styrkeområden och kluster samlas.

Linköpings kommun är engagerad i både regionala, nationella och internationella nätverk exempelvis ICLEI, Klimatkommunerna, Fossilfritt 2030- rena resan m fl. Genom att dela och ta del av andras goda exempel ges förutsättningar för att snabbare nå klimatmålen. Genom att erbjuda stadens infrastruktur och verksamheter som testbädd bidrar kommunen till utveckling av nya och innovativa lösningar inom energiteknik, Internet of Things (IoT), transport- och mobilitetslösningar.

Linköpings kommun avser att:

- Genom Viable Cities fortsätta bygga kunskap kring missionsdrivet arbetssätt och innovationsledning. Att arbeta systematiskt och metodiskt med samskapande partnerskap bidrar till att kommunen vässar förmågan att mobilisera och bygga strukturer för ökad systeminnovation och ökad omställningstakt.
- Rigga kommunkoncernen att systematiskt börja arbeta med testbäddar och living labs med testbädd Ebbepark och Vallastaden som lärande exempel.

Klimatanpassning

Klimatförändringarna är i dag ett faktum och det innebär förändrade villkor för alla som lever på jorden. Oavsett om vi lyckas minska våra utsläpp nu så kommer vi drabbas av följderna av tidigare klimatpåverkan framöver. Krafttag behövs för att på allvar säkerställa att Linköping ställer om i en klimatsäker riktning. Det krävs att fokus flyttas från problem till lösningar och från planering till genomförande. Lika viktigt som det är att ta klimatansvar för att minska klimatpåverkan är det att anpassa samhället till ett nytt och ständigt föränderligt klimat. Detta är beroende av varandra och bör samordnas i så hög grad som möjligt. På så sätt skapas en trygg och hållbar kommun även i framtiden.

Det nya klimatet innebär att Linköping sannolikt kommer att bli varmare och få mer nederbörd än tidigare. För Linköping väntar temperaturhöjning, mer extremväder och översvämningar. De som påverkas mest av värmeböljor och väderkatastrofer är ofta de svagare grupperna i samhället. Därför är det viktigt att kommunen ställer om i tid och anpassar staden och verksamheterna till ett nytt klimat. Kommunen behöver genomföra åtgärder kopplat till infrastruktur och vattenförsörjning samt utrusta exempelvis vårdboenden för att klara högre temperaturer.

Linköpings Klimatanpassningsprogram syftar till att kommunens förvaltningar och bolag ska kunna bedriva den verksamhet som organisationen är skyldig att bedriva även i ett föränderligt klimat. Det ska även ge underlag för och bidra till att staden anpassas. Avsikten med dokumentet är att skapa en helhetsbild över risker kopplade till pågående och kommande klimatförändringar. Syftet är också att peka ut långsiktiga inriktningar och strategier med prioritering av särskilda utvecklingsinsatser för att anpassa kommunens verksamhet för att hantera dessa risker. Programmet konkretiseras i en handlingsplan som ligger till grund för klimatanpassningsarbetet inom kommunens förvaltningar och bolag.

Linköpings kommun deltar i flera forskningsprojekt med LiU, bland annat projektet BRIGHT som syftar till att bidra till effektiv klimatanpassning genom ny kunskap, optimerade metoder, förbättrade verktyg och användaranpassad data som hjälpa svenska kommuner att bättre anpassa sin bebyggelse till framtida värmeböljor.

Linköpings kommun avser att:

- Genomföra en Klimat- och sårbarhetsanalys för Linköpings kommun. En konsult anlitas för uppdraget och håller i workshops med förvaltningar och bolag. Målet är att få en objektiv bild av hur långt kommunen kommit i klimatanpassningsarbetet och att säkerställa att prioritering av åtgärder sker utifrån risk.
- Uppdatera Handlingsplanen för klimatanpassning och kommunens klimatanpassningsprogram baserat på Klimat- och sårbarhetsanalysen.
- Undersöka möjligheter och metoder för medborgarforskning (citizen science) tillsammans med Linköpings universitet m. fl. för att se hur detta kan bidra till ökad kunskap och delaktighet relaterat till klimatomställning och anpassning.
- Genomföra en workshop tillsammans med SMHI för att ta fram "Framtidsbilder" som verktyg för klimatanpassningsarbetet i kommunen.

Klimatsmart mobilitet

Kommunens översiktsplan och trafikstrategi visar inriktningen för stads- och trafikplanering. Viktiga delar är att bygga staden rundare och tätare och skapa ett intensivare och attraktivare stadsliv. För att klara detta har kommunen konstaterat att biltrafiken inte kan fortsätta att växa som idag. Istället behöver fler resor göras med andra mer resurseffektiva transportmedel. Verktyg för att uppnå detta är bland annat sänkta hastigheter för biltrafik, att arbeta med parkering som styrmedel samt stora satsningar på infrastruktur på cykel- och kollektivtrafiknätet.

Transformationen av transportsystemet sker i snabb takt med elektrifiering, digitalisering och klimat som drivkrafter. Självkörande fordon, digitalt förmedlad samåkning, fasta och flytande bil- och cykeldelningstjänster och mobilitetstjänster såsom MaaS (Mobility- as- a- service) är några exempel på detta. Linköpings kommun ser sig som en möjliggörare för omställningen mot ett nytt mer hållbart och resurseffektivt persontransportsystem där gång, cykel och kollektivtrafik i kombination med tillgång till bil och delade mobilitetstjänster är i fokus. Med ett nyfiket och medvetet förhållningssätt har flertalet projekt initierats av eller tillsammans med Linköpings kommun som part exempelvis Ride

the future- där Linköping är testbädd för VTIs självkörande bussar, Linköping MaaS och mobilitetshubbar.

En färdplan för smart mobilitet i Linköping har tagits fram och en tvärgrupp för smart mobilitet har bildats. Syftet är att genom bredare dialog med mobilitetsaktörer som är verksamma inom staden kunna identifiera gemensamma behov och samordna och förstärka gemensamma innovation- och utvecklingsprojekt inom området.

Cirka 40 000 personer på Linköpings största arbetsplatsområden omfattas idag av det kommunifierade och löpande arbetet med "Gröna resplaner" där syftet är att genom samverkan med företag, fastighetsägare och mobilitetsaktörer öka andelen klimatsmarta pendlings- och tjänsteresor till, från och på jobbet.

Linköping har i decennier satsat på infrastrukturutbyggnad, drift och beteendepåverkansåtgärder för ökad cykling. En konceptutveckling och etablering av supercykelvägar i Linköping, Cykellänkar, har skett de senaste åren för att göra det mer attraktivt att välja cykeln istället för bilen vid pendlingsresor inom staden. Satsningarna har lönat sig för Linköping har de senaste åren legat på topplaceringar i såväl Kommunvelometern- som mäter och jämför kommunernas insatser för cykling samt Cyklistvelometern- där cyklisterna själva får bedöma sin cykelstad. I det sistnämnda hamnade Linköping 2022 på en första plats bland stora kommuner i Sverige.

Trafikverket har under året tagit ställning till var Ostlänken ska gå in och ut från centrala Linköping vilket ger tydliga förutsättningar för Linköpings stadsutveckling och staden står nu inför den största förändringen någonsin.

Linköpings kommun avser att

- Vidareutveckla tvärgrupper inom mobilitet med olika fokus exempelvis cykel och smart mobilitet. Med deltagare från olika enheter på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och externa aktörer med intresse och möjlighet påverka utvecklingen.
- Bredda omställningsdialogen med fastighetsägare, näringsliv och medborgare via det strategiska arbetet med Gröna resplaner och se över möjlighet att inrätta ett särskilt forum för cykeldialog.
- Utveckla formerna för att förstå och visualisera trafikflöden i kommunen där datan kan aggregeras och tillgängliggöras som delad eller öppen data. Detta dels som en del av miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens utveckling av en ny verksamhetsplattform.

Rapportering och uppföljning

Kommunstyrelsen i Linköpings kommun ansvarar för uppföljningen av de mål som har definierats i Klimat- och energiprogrammet. Målen kommer att följas upp i samband med uppföljningen av den handlingsplan som är under framtagande, alternativt när så påkallas.

Viabla Cities åtaganden

Innovationsprogrammet Viabla Cities genomförs i bred samverkan, för att bidra till att ställa om till klimatneutrala städer 2030 som en del i det svenska åtagandet att uppfylla mål i Agenda 2030 och Parisavtalet. I detta ingår att vara internationella föregångare i städers omställning.

Viabla Cities arbetar med en bredd av aktörer på tvärs över vetenskapliga discipliner, branscher och samhällssektorer. Det kopplar samman excellenta forskningsmiljöer med stora och små företag inom en rad branscher samt offentliga verksamheter och civilsamhällesorganisationer.

Inom ramen för den roll som Viabla Cities har som strategiskt innovationsprogram kommer programmet att verka för följande:

Bättre regler

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Innovationer

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Samordnad finansiering

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Samspel med EUs mission klimatneutrala städer

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Myndigheternas åtaganden

Myndigheterna ställer sig bakom det missionsdrivna arbetet som syftar till att ställa om till klimatneutrala städer 2030 och tillhandahåller en ram för samverkan genom det strategiska innovationsprogrammet Viabla Cities.

Myndigheterna har för avsikt att samarbete kring följande utveckling under 2021 för att understödja kommunernas klimatomställning:

Samordning kring lärdomar och regelverk

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Forskning, innovationer och utveckling

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Samordnad finansiering

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Arbete med Europeiska investeringsprogrammet för forskning och innovation

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Strategiska utvecklingsprojekt 2023

Under 2023 kommer följande strategiska utvecklingsprojekt att bedrivas inom Viable Cities Transition Lab i samverkan med övriga kommuner, med syfte att vid den kommande revideringen av Klimatkontrakt 2030 kunna vidareutveckla innehållet i kontraktet.

Systemdemonstratorer

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

XXX

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Gemensamt arbete kring uppföljning, utvärdering och uppdatering

Viable Cities och kommunen är överens om att genomföra en årlig uppföljning av kommunens resultat inom ramen för Klimatkontrakt 2030. Viable Cities tar fram underlag för en årlig uppföljning på kommunal och nationell nivå.

Viktigaste uppdateringar för kommunen

Linköpings kommun har kunnat växla upp klimatomställningsarbetet under året tack vare möjligheten att arbeta och lära genom satsningen Klimatneutrala städer 2030, Viable cities. Lokala projektparter är Linköpings universitet, RISE, Linköpings Science Park, Sankt kors fastigheter AB och Campushallen/LSIF. Parterna har bland annat skapat ett omställningsteam vilket driver olika arbetspaket, bland annat kring att samverka och hantera strategiska frågor kopplat till datahantering och datadelning med fokus på data som är strategiskt viktiga i klimatomställningsarbetet. Ett annat område har varit att skapa förståelse, delaktighet och engagemang kring Linköpings klimatmål genom digitala och fysiska dialoger med medborgare, civilsamhälle och näringsliv.

Årets uppföljning av målet *Koldioxid neutralt Linköping 2025* visar att åtgärder och insatser som gjorts har inneburit en minskning av koldioxidutsläpp inom kommunen, med drygt 35 % per invånare (2009 till 2019) samtidigt som invånarantalet under perioden ökat med ca 18 000 personer. För 2019 och 2020 syns en tydlig minskning av utsläppen jämfört med tidigare år och minskningarna återfinns främst i sektorerna transporter respektive hushåll. Uppföljningen visar att mängden egenproducerad förnybar eller resurseffektiv el ökat, exempelvis genom att investera i en lokal solcellsanläggning och vindkraftspark utanför Sunne i Värmland. Minskade utsläpp i kombination med ökad kompensation innebär att nettot, dvs. kvarvarande utsläpp för att nå neutralitet till 2025 har minskat betydligt.

Linköpings kommun och 19 av Linköpings största energikonsumerande bolag och organisationer har signerat ytterligare en avtalsperiod för *Linköpingsinitiativet*. Tillsammans ska parterna bidra till nå etappmålet koldioxid neutralt Linköping 2025.

Linköpings kommunala bolag har genomfört ett antal spännande aktiviteter för klimatomställning, här följer ett axplock:

- Tekniska verken, kommunens energibolag, har byggt en 45 meter hög ackumulatortank- en cylinderformad stålbehållare som ska fungera som ett värmelager för fjärrvärme. Det lagrade

varmvattnet kommer till nytta vid köldknäppar då man behöver öka produktionen, främst under morgontimmarna. Tekniska verken utvecklar även en pilotanläggning för klimatsmart underjordisk fjärrvärmelagring i Vallastaden. Innovativ värmelagring gör behovet av att starta reservpannor minskar samtidigt som fjärrvärmens blir mer leveranssäker under kalla vinterdagar.

- Lejonfastigheter, som äger och förvaltar samhällsfastigheter, har etablerat en återbrukshubb för begagnat byggmaterial. Återbrukshubben är ett steg på vägen mot ett mer cirkulärt byggande och minskad klimatpåverkan. Tidigare har de haft en driftleverantör, men nu anställs kommuninvånare som befinner sig långt från arbetsmarknaden för ändamålet i samverkan med Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen.
- Stångåstaden, Linköpings kommunala bostadsbolag, har utvecklat en modell för minskad klimatpåverkan vid nyproduktionsprojekt, vilken innebär att anbudslämnaren ska redovisa klimatpåverkan under produktionsfasen samt ange mellan fem- åtta förslag på att minska projektets klimatpåverkan. Modellen har blivit mycket positivt mottagen av entreprenörer. Med klimatmålen i sikte är ambitionen att öka takten i arbetet med att testa olika material, innovationer och flexibla lösningar för att få ner klimatpåverkan från byggandet ytterligare.
- Sankt kors, kommunens kommersiella fastighetsbolag, har byggt Linköpings första kontorshus i trä. Detta som ett led i uppdraget att öka andelen av byggandet med träbyggnadsteknik vilket definierats i kommunens antagna Träbyggnadspolicy. Projektet har givit Sankt Kors som beställare, projektledare (konsult) och entreprenörer värdefull kunskap, i allt från från projektmodell till slutresultat för att kunna omsätta i framtida trähusprojekt med lägre klimatpåverkan.

Mest angelägna erfarenheter att dela för kommunen

En framgångsfaktor för Linköpings klimatarbete har varit att politiken tidigt antog det tydliga målet Koldioxidneutralt Linköping 2025. Målet har haft ett viktigt signalvärde som utan detaljstyrning lett till att såväl kommunala bolag som en stor del av kommunens verksamheter arbetat med breda åtgärder för att minska utsläppen. Målet har dessutom följt med mellan mandatperioderna vilket visar på politikens enighet kring målet.

De mest angelägna erfarenheterna som Linköpings kommun vill dela med sig av är följande:

- En styrka i klimatarbetet är kommunkoncernens helägda bolag. Dessa kommunala bolag är centrala aktörer i verksamhet som bland annat involverar avfallshantering, kraftvärmeproduktion, tillhandahållande av lokaler och bostäder. Genom ägardirektiv finns möjlighet att påverka bolagens verksamhet. Genom bolagen kan Linköpings kommun nå och påverka Linköpingsbor i deras olika roller som bland annat hyresgäster i det kommunala bostadsbolaget.
- Linköpings kommun har en stark forsknings- och innovationskultur inte minst genom Linköpings universitet och de techföretag där en majoritet finns etablerade på Mjärdevi, koordinerade av Linköping Science Park. Innovativa företag inom miljöteknik driver även på utvecklingen där bland annat Cleantech Östergötland och Tekniska verken är centrala aktörer.

Sammantaget har samverkan med såväl akademi och näringsliv en stor påverkan på kommunens klimatarbete.

- Linköpings kommun har varit tidiga inom ramen för teknisk utveckling som präglats av cirkularitet och symbios, vilket bland annat resulterat i att det kommunala bolaget Tekniska verken varit pionjärer inom biogasproduktion samt utvecklade samarbeten inom ramen för CEGIS-Cirkulär ekonomi genom industriell samverkan.
- Förutom att reducera växthusgasutsläpp arbetar Linköpings kommun, genom Tekniska verken, med kompenserande åtgärder för att balansera återstående utsläpp. Detta sker exempelvis genom att investera i förnybar el genom etablering av en solcellsanläggning lokalt och en vindkraftspark i Värmland. Det sker även genom att producera biogas som säljs utanför kommunens gränser.
- I Linköping finns Sveriges nöjdaste cyklister, enligt Cyklistvelomentern 2022. Stadens satsningar på att förbättra cykelinfrastrukturen exv. Cykellänkar och utveckling av sopsaltstråk, informationskampanjer och beteendepåverkansinsatser har lönat sig. Hela 86% av Linköpings cyklister skulle rekommendera andra att cykla i kommunen.

Viktigaste uppdateringar för Viable Cities

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Viktigaste uppdateringar för myndigheterna

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat

Kontraktet

Parterna är överens om att dessa gemensamma åtaganden, så som de formuleras ovan, ska gälla för 2022. Den första versionen av Klimatkontrakt 2030 signerades 2020. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år.

Klimatkontrakt 2030

Parterna är överens om att dessa gemensamma åtaganden, så som de formuleras ovan, ska gälla för 2023. Den första versionen av Klimatkontrakt 2030 signerades 2020. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år.

Stockholm den 8 december 2022

XX, kommunstyrelseordförande
XX kommun

Robert Andrén, generaldirektör
Energimyndigheten

Olga Kordas, programchef
Viable Cities

Darja Isaksson, generaldirektör Vinnova

Robert Andrén, generaldirektör
Energimyndigheten

TBC, generaldirektör
Tillväxtverket

Roberto Maiorana, generaldirektör
Trafikverket

Bilaga 1 – länkar till dokument

Nedan finns länkar till de mest relevanta dokumenten i relation till Klimatkontrakt 2030 för Linköping.

LÄNKAR TILL RELEVANTA DOKUMENT	ÖVRIGA LÄNKAR
Linköpings Klimat- och energiprogram (2022-2030) Kommunkoncernens handlingsplan för koldioxidneutralt Linköping 2021-2023 med utblick mot 2025 Uppföljning av måluppfyllelse för Koldioxidneutralt Linköping 2025 för år 2019 och 2020 Program och handlingsplan för Klimatanpassning	Linköpings initiativet Linköpings arbete med Gröna resplaner Klimatsmart Linköping- sajt